

Polismyndighetens författningssamling

ISSN 2002-0139

Utgivare: Martin Valfridsson

Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om ordningsvakter;

PMFS 2017:12
FAP 670-1

beslutade den 2017-12-05

Utkom från trycket
den 23 januari 2018

Polismyndigheten föreskriver följande med stöd av 6, 9 och 10 §§ ordningsvaktsförordningen (1980:589) och meddelar följande allmänna råd.

Innehållsförteckning

1 kap. Författningsbestämmelser	3
2 kap. Ansökan om förordnande och utbildning till ordningsvakt.....	3
3 kap. Laglydnads- och lämplighetsprövning	3
Laglydnadsprövning	4
Lämplighetsprövning	4
4 kap. Utbildning	5
Grundutbildning	5
Fortbildning	6
Särskild utbildning	6
5 kap. Förordnande	6
6 kap. Förordnandeområde	7
Förordnandeområde enligt 2 § lagen (1980:578) om ordningsvakter	
Förordnandeområde enligt 2 a eller 2 b §§ lagen (1980:578) om	
ordningsvakter.....	7
Förordnande enligt 3 § lagen (1980:578) om ordningsvakter	7
7 kap. Ordningsvakts åligganden	8
Upptredande.....	8
Sidouppgifter	8
Anmodan.....	9
Polismans ledning.....	9
Befogenheter	9
Avrapportering	9
8 kap. Tillsyn, avstängning och återkallelse m.m.	10
9 kap. Uniformering och utrustning m.m.....	11
Särskilda regler om skjutvapen	12
10 kap. Undantag	13

Bilagor	14
<i>Bilaga 1</i> – Grundutbildning för ordningsvakter	14
<i>Bilaga 2</i> – Utbildning för förordnande enligt 2 a och 2 b §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter	20
<i>Bilaga 3</i> – Utbildning i ordningshållning på arena	22
<i>Bilaga 4</i> – Uniform för ordningsvakt	25

1 kap. Författningsbestämmelser

1 § Bestämmelser om ordningsvakter finns i

- lagen (1980:578) om ordningsvakter,
- ordningsvaktsförordningen (1980:589),
- polislagen (1984:387),
- ordningslagen (1993:1617),
- lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol,
- lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting,
- offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
- lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.,
- lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker, och
- förordningen (1988:842) om ersättning och belöning åt den som hjälper polisen.

2 § Vid polisregion och nationella operativa avdelningen (NOA), rättsavdelningen (RA) och HR-avdelningen ska det finnas en medarbetare med uppgift att vara ordningsvaktsansvarig. Vid polisområde, rättsenhet och kompetenscentrum ska det finnas en medarbetare med uppgift att vara ordningsvaktssamordnare. Vid lokalpolisområde ska det finnas minst en person med uppgift att vara kontaktpolis.

2 kap. Ansökan om förordnande och utbildning till ordningsvakt

1 § Ansökan om förordnande och utbildning till ordningsvakt ska göras på Polismyndighetens formulär *Ansökan till utbildning/förordnande till ordningsvakt*. Formuläret ska finnas på www.polisen.se.

2 § Vid urvalet av sökanden ska, förutom kraven på laglydnad och lämplighet enligt 3 kap. denna föreskrift, hänsyn endast tas till sakliga grunder såsom den sökandes skicklighet.

3 § Om en sökande som uppfyller kraven enligt 2 kap. 2 § på grund av konkurrens inte kan beredas en utbildningsplats ska ansökan gälla fortsatt för kommande utbildningstillfällen i ett år från det datum den lämnades in.

3 kap. Laglydnads- och lämplighetsprövning

1 § Av 4 § lagen (1980:578) om ordningsvakter följer att endast den får förordnas till ordningsvakt som fyllt 20 år och med hänsyn till laglydnad och övriga omständigheter är lämplig för uppdraget.

Prövningen enligt 4 § lagen om ordningsvakter ska bl.a. ske genom att uppgifter hämtas in från de register som förs med stöd av lagen (1998:620) om belastningsregister och lagen (1998:621) om misstankeregister. Utöver registerkontroll ska Polismyndigheten i sin bedömning även ta hänsyn till övriga tillgängliga uppgifter för att bedöma den sökandes lämplighet för uppdraget.

Laglydnadsprövning

2 § Beslut om avslag på en ansökan med anledning av bristande laglydnad ska grunda sig på en lagakraftvunnen dom, ett godkänt strafföreläggande, ett godkänt föreläggande om ordningsbot eller ett beslut om åtalsunderlåtelse enligt 20 kap. rättegångsbalken eller motsvarande bestämmelse i annan författning.

Allmänna råd

Vid bedömningen av laglydnaden bör Polismyndigheten ta hänsyn till brottets straffvärde, omständigheterna vid brottet och den tid som har förflutit från det att brottet begicks.

Polismyndigheten bör som huvudregel ta hänsyn endast till brott som inträffat inom de senaste fem åren. Denna period kan dock såväl förlängas eller förkortas med hänsyn till brottets svårighetsgrad och omständigheterna i det enskilda fallet.

Om en sökande begått brott med fängelse i straffskalan bör Polismyndigheten, med hänsyn till brottets karaktär och omständigheterna vid brottet, överväga att avslå ansökan. Exempel på brott där huvudregeln är att ansökan avslås är uppsåtliga brott mot liv och hälsa, frihet och frid, tillgreppsbrott, vapen-, narkotika- och dopningsbrott, smuggling, brott mot tystnadsplikt och mutbrott.

En ansökan bör även avslås när det är fråga om flera mindre allvarliga brott eller förseelser som inte medfört svårare påföljd än böter, men som sammantaget tyder på bristande respekt för gällande författningar.

Lämplighetsprövning

3 § Beslut om avslag på en ansökan med anledning av bristande lämplighet ska grunda sig på

1. skälig misstanke om brott,
2. omhändertagande enligt lag,
3. att sökanden inte har de kunskaper i svenska språket som krävs enligt 3 kap. 4 §,
4. att sökanden inte har den fysik som krävs enligt 3 kap. 5 §§,
5. att sökanden inte bedömts som lämplig avseende personliga egenskaper och mognad,
6. att sökanden inte genomgått föreskriven utbildning med godkänt resultat, eller
7. någon annan omständighet som har betydelse vid bedömningen av om sökanden kommer att kunna utföra arbetsuppgifterna på ett godtagbart sätt.

Allmänna råd

Ansökan bör avslås med hänvisning till bristande lämplighet om en person är skäligen misstänkt för brott som normalt leder till att ansökan avslås på grund av bristande laglydnad enligt 3 kap. 2 §.

Andra omständigheter som bör leda till att ansökan avslås på grund av bristande lämplighet är att sökanden vid upprepade tillfällen har varit föremål för ingripande med stöd av lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. eller 13 § polislagen (1984:387).

En ansökan bör avslås även när det är fråga om sådana upprepade beteenden eller vid enstaka tillfälle av mer allvarligt slag som visserligen inte har föranlett några ingripanden, men som ändå tyder på att personen är olämplig för arbetsuppgiften. Exempel på annan omständighet som kan innebära att sökanden bedöms som olämplig är att personen lider av en psykisk störning, missbrukar narkotika eller andra droger. Skäl för avslag kan även vara fråga om att Polismyndigheten fått kännedom om uppgifter eller andra omständigheter som tyder på att sökanden inte är lämplig att förordnas som ordningsvakt.

4 § För att bedömas som lämplig avseende kunskaper i svenska språket ska sökanden i tal och skrift kunna redogöra för juridiska och andra överväganden som föregått ett ingripande.

Det fordras vidare att sökanden har så god kännedom om svenska förhållanden att han eller hon har goda förutsättningar att kunna utföra sitt uppdrag som ordningsvakt på ett rättssäkert och tillfredsställande sätt.

5 § För att bedömas som lämplig ska den sökande ha sådan fysik som ordningsvaktsarbetet ställer krav på.

Den som provas för första gången bör anses vara lämplig om han eller hon vid prov som anordnats av Polismyndigheten kan

- springa 2 000 meter på högst 12 minuter och
- lyfta och i minst 15 meter dra en docka som väger 77 kg eller motsvarande belastning.

6 § För att bedömas som lämplig avseende personliga egenskaper och mognad ska sökanden genomgå en intervju i syfte att bedöma om han eller hon kan antas komma att utöva myndighet vid tjänstgöring som ordningsvakt på ett sätt som är förenligt med uppdraget som ordningsvakt.

7 § Polismyndigheten ska under grundutbildning och fortbildning förlöpande pröva den sökandes lämplighet för uppdraget såsom omdömesgillhet, språkkunskaper och fysisk förmåga.

4 kap. Utbildning

1 § Polismyndigheten fastställer årligen i särskilda beslut de avgifter som får tas ut för grundutbildningen och fortbildningen. I utbildningsbilagorna till denna föreskrift utgör en lektionstimme 45 minuter.

Grundutbildning

2 § Grundutbildning för ordningsvakt ska ha det innehåll som anges i *bilaga 1*.

3 § Om en sökande har genomgått föreskriven väktar- eller skyddsvaktsutbildning med godkänt resultat inom den senaste treårsperioden får de utbildningsmoment som innebär en upprepning av redan inhämtade kunskaper undantas från grundutbildningen för ordningsvakter.

Allmänna råd

Utbildningsmoment bör inte undantas om det riskerar att försämra Polismyndighetens pedagogiska koncept.

Fortbildning

4 § Ordningsvakt ska genomgå fortbildning för att på nytt kunna förordnas till ordningsvakt.

Polismyndigheten ska anordna fortbildning för ordningsvakter i den utsträckning som behövs för att en ordningsvakt utan verksamhetsuppehåll ska kunna få ett nytt förordnande.

Fortbildningen ska omfatta minst 20 lektionstimmar, innehålla en repetition av grundutbildningen och avslutas med ett kunskapsprov.

Allmänna råd

Fortbildning bör ske tidigast sex månader innan ett förordnande upphör att gälla.

Särskild utbildning

5 § Endast den som inom de tre senaste åren med godkänt resultat har genomgått grundutbildning eller fortbildning för ordningsvakt får ges tillträde till utbildning för säkerhetskontroll enligt *bilaga 2*.

6 § Endast den som inom de tre senaste åren med godkänt resultat har genomgått grundutbildning eller fortbildning för ordningsvakt får ges tillträde till utbildning i ordningshållning på arena enligt *bilaga 3*.

5 kap. Förordnande

1 § Endast den får förordnas som ordningsvakt som

- godkänts avseende laglydnad och lämplighet enligt 4 § lagen (1980:578) om ordningsvakter och 3 kap. denna föreskrift, samt med godkänt resultat som inte är äldre än ett år genomgått grundutbildning för ordningsvakt enligt *bilaga 1* eller
- genomgått fortbildning enligt 4 kap. 4 § avseende den som på nytt ska förordnas.

Har mer än fem år förflutit sedan en ordningsvakt med godkänt resultat avslutade en grundutbildning eller fortbildning ska en ny grundutbildning genomföras innan ett nytt förordnande får utfärdas.

2 § Endast den får förordnas för säkerhetskontroll enligt 2 a och 2 b §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter som

- med godkänt resultat inom de tre senaste åren har genomgått grundutbildning eller fortbildning för ordningsvakter och
- med godkänt resultat har genomgått särskild utbildning enligt *bilaga 2*.

3 § Endast den får utföra ordningsvaktsarbete vid idrottsevenemang som av Polismyndigheten bedömts vara av högriskkaraktär som

- är förordnad enligt 2 § lagen (1980:578) om ordningsvakter och
- med godkänt resultat har genomgått särskild utbildning enligt *bilaga 3*.

6 kap. Förordnandeområde

Förordnandeområde enligt 2 § lagen (1980:578) om ordningsvakter

Allmänna råd

Ett förordnande enligt 2 § lagen (1980:578) om ordningsvakter bör utöver objektet även anses omfatta t.ex. ingångar till lokalen, infarter till området och särskilt upplåtna parkeringsplatser.

Ett sådant förordnandeområde enligt 2 § lagen om ordningsvakter kan även vara flexibelt och utökas om ordningsstörning uppstår i anslutning till området och har en tydlig anknytning till aktiviteterna som bevakas. Som exempel på detta kan nämnas bråk som uppstår mellan restauranggäster på andra sidan gatan utanför restaurangen. Detsamma gäller om det uppstår en ordningsstörning i slutet av en längre kö till objektet. Om Polismyndigheten med stöd av 2 kap. 16 § ordningslagen (1993:1617) meddelat villkor om att en arrangör är skyldig att anlita ordningsvakter vid marknader eller liknande bör Polismyndigheten vid behov ange områdets avgränsningar i form av en karta.

Förordnandeområde enligt 2 a eller 2 b §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter

Allmänna råd

Omfattningen av ett förordnande enligt 2 a § lagen (1980:578) om ordningsvakter bestäms av domstolens beslut om säkerhetskontroll enligt lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol.

Omfattningen av ett förordnande enligt 2 b § lagen om ordningsvakter bestäms av ordförandes i kommuner och landstings beslut om säkerhetskontroll enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting.

Förordnande enligt 3 § lagen (1980:578) om ordningsvakter

Allmänna råd

Innan Polismyndigheten beslutar om ett förordnande med stöd av 3 § lagen (1980:578) om ordningsvakter bör följande frågor besvaras med ja.

- Finns det ett särskilt behov av ordningshållning på platsen? För att ett särskilt behov ska föreligga krävs att platsen är utsatt för ordningsstörningar eller på goda grunder kan antas komma att utsättas för sådana. Som underlag för denna bedömning kan läggas observationer, brottsstatistik, erfarenhet av brottslighet eller andra ordningsstörningar vid liknande platser, antalet omhändertagna personer, trygghetsmätningar m.m.
- Är det av väsentlig betydelse från allmän synpunkt med ordningshållning på platsen? Polismyndigheten kan här beakta de berättigade krav som allmänheten, kommuner och enskilda har på att allmän ordning upprätthålls.
- Är den ordningshållning som bör utföras på platsen av sådan art att det krävs personal med särskilda befogenheter?
- Är det svårt för polismyndigheten att avdela det antal poliser som krävs för att upprätthålla allmän ordning på platsen utan att det får negativa konsekvenser för utförandet av andra mer prioriterade polisuppgifter?

Innan ett beslut enligt 3 § lagen om ordningsvakter bör hänsyn tas till den övergripande lägesbild som finns vid berört lokalpolisområde (LPO) avseende vilka planer, åtgärder och metoder som tagits fram för att möta bl.a. ordningsstörningar i aktuellt område. Berört LPO bör därför beredas möjlighet att delta i beredning av ärende som gäller tillstånd enligt 3 § lagen om ordningsvakter inom det egna geografiska ansvarsområdet samt underrättas när tillstånd medgivits. Detta i syfte att säkerställa att användandet av ordningsvakter blir en effektiv resurs i att stödja det arbetet, samt verka för att berörda ordningsvakter kan arbeta i nära samverkan med Polismyndigheten och i enlighet med de metoder som polisen ser som framgångsfaktorer.

7 kap. Ordningsvakts åligganden

Uppträdande

1 § En ordningsvakt ska i sitt arbete uppträda på ett sätt som inger förtroende och aktning. Han eller hon ska uppträda hövligt, hänsynsfullt och med fasthet samt iaktta självbehärskning och undvika vad som kan uppfattas som utslag av ovänlighet eller småaktighet.

Sidouppgifter

2 § En ordningsvakt får utföra andra uppgifter än ordningshållning endast om sidouppgiften inte innebär att uppdraget att upprätthålla allmän ordning försummas.

Allmänna råd

Vad som sägs i 7 kap. 1–2 §§ hindrar inte att en ordningsvakt exempelvis frågar den som avser att besöka en restaurang om han eller hon har legitimation i syfte att kontrollera ålder.

Däremot bör en ordningsvakt med hänsyn till 7 kap. 1–2 §§ inte få servera alkohol eller godtyckligt selektera besökare.

3 § Ordningsvakt ska på begäran visa upp sitt bevis om förordnande för envar.

Bevis om förordnande behöver inte visas upp om begäran uppenbarligen framställs i trakasserings syfte eller om begäran inte föranleds av ordningsvaktens utförande av bevakningsuppdraget.

Identitetshandling och bevis om förordnande ska på begäran visas upp för polis och myndighet som utför tillsyn av tjänstgöringsstället.

Allmänna råd

Ordningsvakt behöver inte ange eller visa sitt personnummer i samband med att förordnandet som ordningsvakt visas upp för allmänheten.

Polismans ledning

4 § Av 6 § andra meningen lagen (1980:578) om ordningsvakter följer att en ordningsvakt är skyldig att lyda en order som en polis meddelar i tjänsten.

Allmänna råd

Skyldigheten enligt 6 § lagen om ordningsvakter innebär inte att en ordningsvakt får beordras att utföra ordningshållning på en plats som inte omfattas av hans eller hennes förordnande. Om behov av ordningshållning uppstår utanför förordnandeområdet bör Polismyndigheten på eget initiativ fatta beslut enligt 3 § lagen om ordningsvakter.

5 § Ordningsvakt ska anmäla tjänstgöring till Polismyndigheten i förväg.

Befogenheter

6 § Bestämmelser om en ordningsvaktens befogenheter att använda tvångsmedel och våld finns i

- 24 kap. 7 § och 27 kap. 4 § rättegångsbalken,
- 24 kap. 1, 2 och 5 §§ brottsbalken,
- 35 § lagen (1964:167) om unga lagöverträdare,
- 2 § tredje stycket 3 lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker,
- 1 och 10 §§ lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.,
- 10 § 2 och 4, 10 a, 13, 19 och 29 §§ polislagen (1984:387), och
- 4 kap. 9 § ordningslagen (1993:1617).

Avrapportering

7 § Vid fullgörande av rapporteringsskyldigheten enligt 7 § lagen (1980:578) om ordningsvakter ska en ordningsvakt skriftligen dokumentera bl.a. när han eller hon har

- gripit med stöd av 24 kap. 7 § rättegångsbalken,
- gripit med stöd av 35 § lagen (1964:167) om unga lagöverträdare,
- avvisat, avlägsnat eller omhändertagit med stöd av 13 § polislagen (1984:387),
- omhändertagit enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.,
- avvisat eller avlägsnat enligt 4 kap. 9 § ordningslagen (1993:1617),
- genomfört kroppsvisitation enligt 19 § första stycket 1 polislagen (1984:387),
- genomfört kroppsvisitation enligt lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol,
- genomfört kroppsvisitation enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting,
- tagit gods i beslag enligt 27 kap. 4 § rättegångsbalken,
- tagit alkoholhaltiga drycker i beslag enligt 2 § tredje stycket 3 lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m.m. eller
- använt handfängsel enligt 29 § tredje stycket polislagen (1984:387).

Rapporteringskyldigheten enligt första stycket ska innehålla uppgifter om

- vem som har fattat beslutet om ingripandet,
- grunden för beslutet och tidpunkten när det har fattats,
- vem eller vilka som har deltagit i ingripandet,
- beslagtaget gods,
- vem eller vilka som ingripandet har riktat sig mot,
- tidpunkten för ingripandet, och
- vad som i övrigt har förekommit vid ingripandet samt,
- andra omständigheter under uppdraget som bör komma till Polismyndighetens kännedom.

Allmänna råd

Rapportering bör fullgöras på formulär *Rapport ordningsvakt* (RPS 692.3). Avrapportering får även ske på annat webbformulär som Polismyndigheten tillhandahåller via www.polisen.se eller på annat sätt anvisar.

8 § Av 24 kap. 7 § rättegångsbalken, 29 § polislagen (1984:387) och 10 § lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. följer att en ordningsvakt som gripit eller omhändertagit en person skyndsamt ska överlämna denne till polisen.

Om en ordningsvakt gripit eller omhändertagit en person och därefter frigivit honom eller henne utan att ha kontaktat Polismyndigheten ska utöver vad som anges i 7 § denna föreskrift även redogöras för vilka överväganden som föregått frigivandet och varför polisen inte kontaktats.

8 kap. Tillsyn, avstängning och återkallelse m.m.

1 § Polismyndigheten ska löpande pröva en ordningsvakts lämplighet för uppdraget genom inre och yttre tillsyn.

Den inre tillsynen ska ske genom att uppgifter minst en gång per år hämtas in från de register som förs med stöd av lagen (1998:620) om belastningsregister och lagen (1998:621) om misstankeregister. Den inre tillsynen bör även omfatta kontroll av att de rapporter som ordningsvakt enligt 7 kap. 7 § denna föreskrift ska ge in till Polismyndigheten håller tillräcklig hög kvalitet.

Den yttre tillsynen ska bl.a. ske genom besök på de platser i polisregionen där ordningsvakter tjänstgör. Den yttre tillsynen ska främst tillse att ordningsvaktens uppträdande, eventuella sidouppdrag, våldsanvändning mm. är förenligt med vad som föreskrivs av 7 kap. 1–3 §§ samt att uniform och utrustning bärs i enlighet med 9 kap. och *bilaga 4*.

2 § Bestämmelser om avstängning och återkallelse av förordnande finns i 9 § lagen (1980:578) om ordningsvakter.

Allmänna råd

Vid fråga om avstängning enligt 9 § lagen (1980:578) om ordningsvakter då ordningsvakt är skäligen misstänkt för sådana brott som exemplifieras i allmänna råd under 3 kap. 2 § denna föreskrift bör, även om en laga kraftvunnen dom inte föreligger, avstängning av ordningsvakt ske med hänvisning till bristande lämplighet.

Återkallelse eller avstängning kan dessutom ske när särskilda skäl finns. Sådana skäl kan vara att ordningsvakten utan giltig anledning vägrat att åta sig uppdrag för Polismyndigheten, vägrat lyda order från polis, på annat sätt uppenbart åsidosatt sina åligganden enligt denna eller andra författningar eller brister i skicklighet.

Särskilt skäl för återkallelse kan också vara att de förutsättningar som föranlett ett beslut om förordnande enligt 3 § lagen om ordningsvakter inte längre föreligger.

9 kap. Uniformering och utrustning m.m.

1 § En ordningsvakt ska bära den uniform som föreskrivs enligt *bilaga 4*.

2 § En ordningsvakt ska vara utrustad med handfängsel och batong.

3 § Handfängsel ska vara av metall av den typ som Polismyndigheterna tilldelar poliser.

Under ledning av och i samverkan med polis får dock ordningsvakt använda andra typer av handfängsel om dessa tilldelats av polisen vid särskilda insatser.

Allmänna råd

Med särskilda insatser avses exempelvis att Polismyndigheten bedömt att en högre risk föreligger vid ett evenemang där ordningsvakter samverkar med polisen.

4 § En ordningsvakt får endast bära och använda sådan batong som uppfyller kraven i *bilaga 5*.

5 § Polismyndigheten får fatta ett särskilt beslut att medge en ordningsvakt rätt att under viss tid och för ett specifikt uppdrag använda hund i arbetet om

- det finns särskilda skäl och
- han eller hon med godkänt resultat har genomgått sådan hundförarutbildning som föreskrivs i Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:10) om bevakningsföretag och bevakningspersonal, FAP 573-1 samt att
- hunden och ekipaget har prövats och godkänts i den ordning som anges i nämnda föreskrifter och allmänna råd.

6 § Polismyndigheten får fatta ett särskilt beslut att medge en ordningsvakt rätt att under viss tid och för ett specifikt uppdrag bära skjutvapen i arbetet om

- det finns synnerliga skäl och
- han eller hon med godkänt resultat har genomgått sådan utbildning i hantering av skjutvapen som anges i Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PMFS 2017:10) om bevakningsföretag och bevakningspersonal, FAP 573-1).

Särskilda regler om skjutvapen

7 § En ordningsvakt får endast bära och använda enhandsvapen som inte är helautomatiskt med en kaliber på högst 9 mm. Ammunitionen ska vara av den typ som polisen får använda i sina tilldelade enhandsvapen.

8 § Den som tilldelats skjutvapen ska ges regelbundna tillfällen till träning i vapenhantering. Kompetensskjutning ska genomföras årligen och får genomföras i bevakningsföretaget regi eller motsvarande om den leds av en person med behörighet att vara instruktör i utbildningsföretag avseende hantering av skjutvapen för ordningsvakt eller skyddsvakt.

9 § En ordningsvakt som avlossat skott med avsikt eller våda eller riktat vapnet mot någon person ska omedelbart rapportera detta till Polismyndigheten och i förekommande fall till bevakningsföretagets vapenansvarige eller till föreståndaren. Är ordningsvakten inte anställd av ett bevakningsföretag ska rapporten lämnas till motsvarande funktion hos arbetsgivaren. Den vapenansvarige ska, med eget yttrande över situationen, skyndsamt lämna rapporten vidare till Polismyndigheten. Vid träning eller utbildning i handhavande av skjutvapen ska istället instruktör lämna rapport till Polismyndigheten samt det företag ordningsvakten är anställd hos om det framstår som olämpligt att ordningsvakten ska bära skjutvapen.

10 § Omständigheterna vid ingripandet, anledningen till att våldsanvändning var nödvändig och skälen till att skjutvapen användes m.m. ska, oavsett annan dokumentation i ärendet, dokumenteras utförligt.

11 § En ordningsvakt får inte använda andra hjälpmedel avsedda för våldsanvändning än dem som nämns i 2–6 §§.

12 § Ordningsvakt får bära skyddshjälm efter beslut av Polismyndighet eller när förhållandena så kräver.

PMFS 2017:12

Hjälmen ska vara blå och av den typ som Polismyndigheten tilldelar poliser.

13 § Varje polisregion ska utöva tillsyn av att rätt uniform och utrustning används.

10 kap. Undantag

1 § Polismyndigheten får, om särskilda skäl finns, efter ansökan medge undantag från bestämmelserna i denna föreskrift.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna föreskrift träder ikraft den 1 februari 2018 då Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordningsvakter (RPSFS 2012:17, FAP 692-1), ska upphöra att gälla.

På Polismyndighetens vägnar

DAN ELIASSON

Lars Sjöberg
(Rättsavdelningen)

Bilaga 1 – Grundutbildning för ordningsvakter**80 lektionstimmar**

Ämne	Yrkesetik
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – Värderingar och människosyn. – Begreppsdefinitioner, etik och moral.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha fått en god yrkesetisk grund att utgå ifrån i sitt ordningsvaksarbete. Deltagaren ska kunna föra en diskussion som visar att han eller hon kan reflektera över de etiska och moraliska aspekterna av ett dilemma.
Genomförande	Målet ska uppnås genom att i diskussioner och rollspel analysera situationer som bygger på verkliga händelser.
Beräknad tid	6 timmar
Ämne	Juridik
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – Europakonventionen och regeringsformen. – Rättegångsbalken. – FN:s konvention om barnets rättigheter – Brottsbalken och relevant specialstraffrättslig lagstiftning. – Lagen (1980:578) om ordningsvakter. – Ordningsvaksförordningen (1980:589). – Polislagen (1984:387). – Ordninglagen (1993:1617). – Lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol. – Lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting. – Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). – Lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. – Lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker. – Lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare. – Förordningen (1988:842) om ersättning och belöning åt den som hjälper polisen. – Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om ordningsvakter FAP 670-1.

Mål	<p>Deltagaren ska efter genomförd utbildning kunna redogöra för</p> <ul style="list-style-type: none"> – behovs- och proportionalitetsprinciperna, samt – vilka regler som styr ordningsvaktens brukande av våld. <p>Deltagaren ska också kunna redogöra för under vilka omständigheter en ordningsvakt</p> <ul style="list-style-type: none"> – har rätt att gripa en person, och – kan omhänderta en person. <p>Deltagaren ska också</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna redogöra för vad som särskilt ska beaktas vid ingripande mot barn och unga lagöverträdare, och – i övrigt ha sådana juridiska kunskaper att han eller hon på ett fullgott sätt kan tillämpa de regler som styr en ordningsvaks arbete. 	PMFS 2017:12
Genomförande	De nödvändiga juridiska kunskaperna ska inhämtas dels genom problembaserad inläring och undervisning, dels genom seminariediskussioner med utgångspunkt från verklighetsbaserade händelser.	
Beräknad tid	20 timmar	
Ämne	Arbetsledning, arbetsmiljö samt risk- och hotbildsanalys	
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – Polisens arbetsledning enligt 6 § ordningsvaksförordningen. – Information om relevanta delar av arbetsmiljölagen (1977:1160) med betoning på 3 kap. 7 d och e §§. – Information om polisens arbete med risk och hotbildsanalys. 	
Mål	Efter genomgången utbildning ska deltagaren ha kunskap om vad polismans ledning innebär både i fråga om arbetsledning och om arbetsgivaransvar samt ansvarsfördelning i arbetsmiljöarbetet vid gemensamma arbetsställen. Kännedom om hur risk och hotbildsanalysen påverkar det gemensamma arbetet.	
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.	
Beräknad tid	2 timmar	
Ämne	Akutsjukvård	
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – LABC (livshotande läge, andning, blödning och chock). – Hjärt- och lungräddning. 	

Mål	Efter genomgången utbildning ska deltagaren kunna ge första hjälpen.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teori och praktiska övningar.
Beräknad tid	6 timmar
Ämne	Droger
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – Svensk narkotikapolitik. – Preparatkännedom. – Symptom.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha fått en övergripande kunskap om svensk narkotikapolitik, hur de vanligaste förekommande drogerna ser ut och symptom på påverkan av dessa.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning. De vanligaste narkotikapreparaten eller bilder på dem ska förevisas.
Beräknad tid	2 timmar
Ämne	Olaga diskriminering
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – 16 kap. 9 § brottsbalken m.m. – Diskrimineringslagen (2008:567).
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha kunskap om <ul style="list-style-type: none"> – vad som avses med olaga diskriminering, – de värderingar som denna lagstiftning och diskrimineringslagen bygger på samt – kunna redogöra för hur dessa lagar skiljer sig åt.
Genomförande	Genom problembaserad inläring, undervisning och diskussioner utifrån rättsfall ska relevanta delar av diskrimineringslagen och brottet olaga diskriminering analyseras.
Beräknad tid	4 timmar

Ämne**Konflikthantering och självskydd****PMFS 2017:12****Innehåll**

- Konflikthantering och annan yrkespsykologi.
- Säkerhetstänkande.
- Greppteknik.
- Användande av utrustning bl.a. batong och handfängsel.
- Rollspel.
- Medicinska risker.

Mål

- Deltagaren ska efter genomförd utbildning kunna
- redogöra för beskrivningsmodellen konflikttrappan,
  - ge praktiska exempel på hur man vid ingripanden kan undvika beteenden som motsvaras av trappans steg 3, 4 och 6,
  - redogöra för vad som kännetecknar ett aktivt lyssnande,
  - redogöra för minst tre konfliktreducerande strategier,
  - genomföra utlärda grepptekniker korrekt, och
  - i ett scenario uppvisa ett säkerhetsmässigt beteende genom att tillämpa lämplig placering, avstånd, kommunikation m.m.

Genomförande

Med utgångspunkt i Polismyndighetens handbok i självskydd ska lämpliga metoder läras ut både i teori och i praktik.

Beräknad tid

14 timmar

Ämne**Expanderbar batong****Innehåll**

- Grundställning.
- Högt och lågt utslag.
- Ihopslag.
- Färdigställning.
- Forehand- och backhandslag.
- Blockering.
- Skaderisker.

Mål

- Deltagaren ska efter utbildningen ha god
- färdighet i att använda expanderbar batong, och
  - kunskap om vilka skador som batongslag kan orsaka.

Genomförande

Förflyttningsövningar och händelsestyrda övningar ska ingå som metod. Kursen ska avslutas med ett prov i form av en tillämpad övning.

Beräknad tid

8 timmar

Ämne	Problemorienterat ordningsvaksarbete
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – Polisens problemorienterade arbete. – Social brottsprevention. – Situationell brottsprevention.
Mål	Deltagaren ska förstå sin roll <ul style="list-style-type: none"> – i polisens problemorienterade arbete, – hur han eller hon kan öka tryggheten, och – minimera riskerna för brott inom förordnandeområdet.
Genomförande	Målet bör nås genom undervisning och diskussioner om hur man i praktiken kan skapa trygghet genom att förebygga ordningsstörningar och brott.
Beräknad tid	2 timmar
Ämne	Brand
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – Brandförlopp. – Släckteknik. – Släckmedel. – Brandsyn.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha kunskap om hur bränder kan förebyggas och hur man vidtar primära brandbekämpande åtgärder.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning och genom att deltagaren praktiskt får öva att släcka en brand samt leda en utrymning av en eldhärjad lokal. Ämnet bör ledas av en representant från kommunens räddningskår.
Beräknad tid	8 timmar
Ämne	Samhällsorientering
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – Polisens organisation. – Ordningsevaktens roll och förpliktelser gentemot polisen.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha fått en övergripande kunskap om rättsväsendet i allmänhet och om Polisens och ordningsevaktens roll i samhället i synnerhet.
Genomförande	Målet ska nås genom diskussioner och teoretisk undervisning.
Beräknad tid	2 timmar

Ämne

Skriftligt och praktiskt prov

PMFS 2017:12

Genomförande

Deltagaren ska för att bli godkänd klara såväl ett skriftligt som ett praktiskt prov. Det praktiska provet bör utföras i form av ett rollspel där deltagaren på ett lämpligt sätt ska lösa en konstruerad konfliktsituation.

Beräknad tid

6 timmar

Bilaga 2 – Utbildning för förordnande enligt 2 a och 2 b §§ lagen (1980:578) om ordningsvakter

16 lektionstimmar

Endast den som inom de tre senaste åren med godkänt resultat har genomgått grundutbildning eller fortbildning för ordningsvakter får ges tillträde till utbildningen.

Ämne	Introduktion och samverkan
Innehåll	Övergripande om arbetet med säkerhetskontroller och definitioner samt begrepp.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha fått en god grund att utgå ifrån i sitt arbete med säkerhetskontroll.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.
Beräknad tid	2 timmar

Ämne	Juridik
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – Rättegångsbalken. – Brottsbalken och relevant specialstraffrättslig lagstiftning. – Polislagen (1984:387). – Lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol. – Lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting. – Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om ordningsvakter FAP 670-1.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha sådana juridiska kunskaper att han eller hon på ett fullgott sätt kan tillämpa de regler som styr en ordningsvakts arbete med säkerhetskontroll.
Genomförande	De nödvändiga juridiska kunskaperna ska inhämtas dels genom repetition av de kunskaper deltagaren redan besitter, dels genom teoretisk undervisning och seminariediskussioner om de regler som särskilt gäller vid säkerhetskontroll.
Beräknad tid	6 timmar

Ämne	Teknisk utrustning	PMFS 2017:12
Innehåll	<ul style="list-style-type: none"> – Introduktion till hur larmbågar och handhållna detektorer ska hanteras. – Bemötande, uppförande och genomförande. 	
Mål	Efter genomgången utbildning ska deltagaren förstå hur den tekniska utrustningen ska hanteras i säkerhetskontroll och kunna förklara både åtgärden samt vilka regler som gäller för den som blir kontrollerad.	
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.	
Beräknad tid	2 timmar	
Ämne	Arbetsmiljö	
Innehåll	Information om relevanta delar av arbetsmiljölagen (1977:1160) med betoning på 3 kap. 7 d och e §§.	
Mål	Efter genomgången utbildning ska deltagaren ha kunskap om vad polismans ledning innebär både i fråga om arbetsledning och om arbetsgivaransvar samt ansvarsfördelning i arbetsmiljöarbetet vid gemensamma arbetsställen.	
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.	
Beräknad tid	1 timme	
Ämne	Praktisk övning och prov	
Innehåll	<p>Övning och prov ska omfatta</p> <ul style="list-style-type: none"> – Taktiskt uppträdande vid säkerhetskontroll. – Samverkan och kontakt med polis. – Överlämnande av person eller gods till polis. – Avrapportering. 	
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen på ett korrekt, rättss enligt och säkert sätt kunna utföra säkerhetskontroll.	
Genomförande	Målet ska uppnås genom praktiska övningar samt ett skriftligt prov. Polismyndigheten ska göra en sammanfattande bedömning av om deltagaren har nått målet och ska godkännas.	
Beräknad tid	5 timmar	

Bilaga 3 – Utbildning i ordningshållning på arena**30 lektionstimmar**

Endast den som inom de tre senaste åren med godkänt resultat har genomgått grundutbildning eller fortbildning för ordningsvakter får ges tillträde till utbildningen.

Ämne	Introduktion och samverkan
Innehåll	– Övergripande om arbetet på arenor. – Definitioner och begrepp.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha fått en god grund att utgå ifrån i sitt arbete med arenabevakning.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.
Beräknad tid	1 timme
Ämne	Arbetsledning, arbetsmiljö samt risk- och hotbildsanalys
Innehåll	– Polisens arbetsledning enligt 6 § ordningsvaktsförordningen (1980:589). – Information om relevanta delar av arbetsmiljölagen (1977:1160) med betoning på 3 kap. 7 d och e §§. – Information om polisens arbete med risk- och hotbildsanalys.
Mål	Efter genomgången utbildning ska deltagaren ha kunskap om vad polismans ledning innebär både i fråga om arbetsledning och om arbetsgivaransvar samt ansvarsfördelning i arbetsmiljöarbetet vid gemensamma arbetsställen. Kännedom om hur risk- och hotbildsanalysen påverkar det gemensamma arbetet.
Genomförande	Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.
Beräknad tid	1 timme

Ämne**Juridik****PMFS 2017:12****Innehåll**

- Rättegångsbalken.
- Brottsbalken och relevant specialstraffrättslig lagstiftning.
- Polislagen (1984:387).
- Lag (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang.
- Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om ordningsvakter, FAP 670-1.

Mål

Deltagaren ska efter utbildningen ha sådana juridiska kunskaper att han eller hon på ett fullgott sätt kan tillämpa de regler som styr en ordningsvaks arbete på arena.

Genomförande

De nödvändiga juridiska kunskaperna ska inhämtas genom teoretisk undervisning och seminariediskussioner.

Kursen ska omfatta relevanta rättsfall som underlag för seminariediskussionerna.

Beräknad tid

6 timmar

Ämne**Introduktion till konfliktreducerande metoder****Innehåll**

Metoder, definitioner och begrepp.

Mål

Deltagaren ska efter utbildningen ha fått en god kännedom om de arbetsmetoder, definitioner och begrepp som polisen använder vid arenabevakning.

Genomförande

Målet ska uppnås genom teoretisk undervisning.

Beräknad tid

4 timmar

Ämne**Konfliktreducerande strategier****Innehåll**

Konfliktreducerande strategier och metoder vid arbete med folksamlingar enligt polistaktik, Polisiär konflikthantering (POLKON) eller motsvarande kompetens.

Mål	Deltagaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna redogöra för de grundläggande konfliktreducerande principerna, – under scenarioövningar visa prov på förmåga att arbeta i grupp, och – som deltagare i grupp kunna genomföra korrekta frihetsberövanden både under lugna förhållanden och akuta situationer samt vid dessa tillfällen visa prov på kommunikativ förmåga och tempoväxling.
Genomförande	Teoretisk och praktisk undervisning.
Beräknad tid	10 timmar
Ämne	Praktiska övningar
Innehåll	Tillämpade bastaktiska och konfliktreducerande metoder.
Mål	Deltagaren ska efter utbildningen ha relevanta kunskaper för att flexibelt och i grupp kunna tillämpa bastaktiska och konfliktreducerande metoder vid arbete med folksamlingar. Övningarna ska anpassas efter ordningsvaktens roll och främst utveckla ordningsvaktens arbete med att förebygga ordningsstörningar.
Genomförande	Teoretisk och praktisk undervisning. Polismyndigheten bör genomföra den praktiska delen på arena eller motsvarande.
Beräknad tid	8 timmar

Bilaga 4 – Uniform för ordningsvakt

Endast de färger som föreskrivs i denna bilaga är tillåtna för ordningsvaktens uniform om inte annat anges.

- Med blå i denna bilaga avses blå enligt NCS¹ 7015-R90B.
- Med ljusblå i denna bilaga avses ljusblå enligt NCS 2142-R83B.
- Med blå i denna bilaga för vapensköld på ärmblem avses blå enligt NCS S 3560-R80B.
- Med gul i denna bilaga för funktionsbeteckning, ärmblem och fyrkantssnöre på båtmössa avses gul enligt NCS S 1060-Y10R.
- För svart i denna bilaga anges ingen kod.

Uppmätt avvikelse på produktionsplagg från angiven NCS-färgkod enligt färgrapport² får vara högst $1.5 \Delta E_{CMC(2:1)}$ ³.

Mätvillkor: Mätgeometri: diffus belysning, glanskomponenten inkluderad (di:8°). Mätvärden utvärderas enligt CIE (publ. 15.2004). CIE standard dagsljus (D65) och CIE 10 graders standardobservatör används. $\Delta E_{CMC(2:1)}$ -värden beräknas i enlighet med British Standard, BS 6923:1988.

Ordningsvakt som är arbetsledare får även bära armbindel, axelmarkering eller bricka som visar hans eller hennes funktion eller uppgift.

¹ Natural Colour System, www.ncscolour.com.

² Färgrapport är en mätning av en färgs exakta position i NCS-systemet.

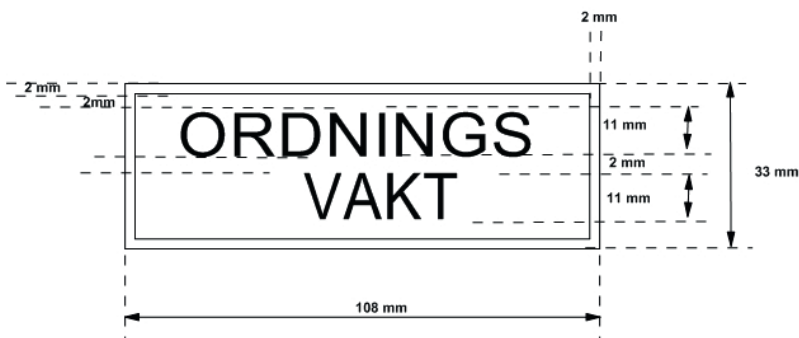
³ $\Delta E_{\text{CMC}(2:1)}$ -formeln standardiserad i British Standard, BS 6923:1988. ΔE läses som Delta/E.

<i>Tjänstetecken</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Funktionsbeteckning, bröst.	Ska vara fast monterat på plaggets vänstra bröst. Inga andra funktionsbeteckningar är tillåtna att kombinera med denna.	ORDNINGSVAKT, svart botten med gul text, maximalt yttermått 110 x 33 mm. Broderat i gult och svart. Se bild 1 och 2.

Bild 1

Bild 2

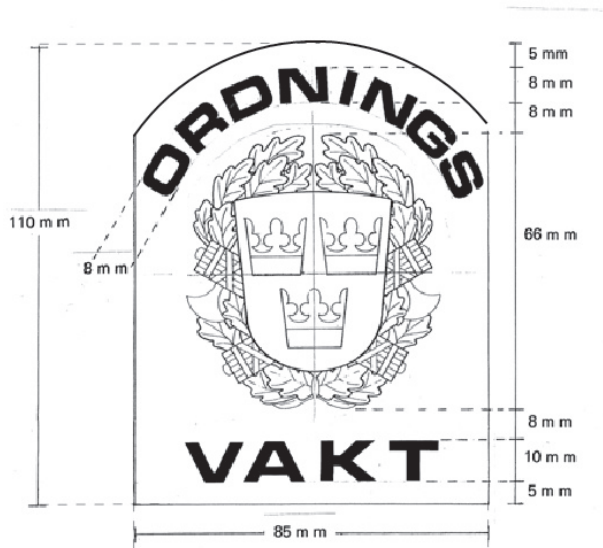

<i>Tjänstetecken</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Funktionsbeteckning, rygg.	På plagg där ryggdelen är synlig ska funktionsbeteckning rygg vara fast monterad. Undantagna är kostym, kostymväst, O-ringad eller V-ringad tröja där funktionsbeteckning rygg får finnas.	ORDNINGSVAKT, väl synligt centrerat på ryggens bredaste punkt. Maximalt yttermått 340 x 130 mm, typsnitt Arial Narrow, bold. Ska vara reflekterande. Se bild 3.

<i>Tjänstetecken mm.</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Knappar, plast	Där så erfordras.	I plaggets färg.
Knappar, tryckknappar	Där så erfordras.	Blå, svart eller oxide-rad metall.
Knappar, guldfärgade	Ska finnas på skjortors ficklock och manschetter, dock utan logotyper.	Guldfärgade.
Namnhållare	Monterat på höger bröst enligt föreskriften. Namnbricka får bäras i hållaren.	Passande hålla med innermått 80 x 35 mm.
Radio- och telefonhållare	Får finnas på samtliga plagg ovanför namnhållare och/eller funktionsbeteckning.	Passande hålla.
Ärmblem	Ärmblem ska vara fast monterat på plaggets båda ärmar. Emblemets övre kant ska vara placerad 50 mm nedanför ärmkullen och centrerad på ärmen.	ORDNINGSVAKT, rektangulärt märke med böjd övre kant på svart botten bestående av en sköld med lilla riksvapnet lagd över två korsande fasces vilande på eklöv. Ovanför skölden texten ORDNINGSVAKT och under skölden texten VAKT med gul text. Broderat i gult, svart och blått garn. Se bild 4.

Bild 4

<i>Tjänstetecken</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Kostymemblem	Kostymemblem ska vara fast monterat på kostym och kostymväst. Emblemets övre kant ska vara placerad 10 mm rakt nedanför funktionsbeteckning bröst och centrerad.	Runt märke på svart botten bestående av en sköld med lilla riksvapnet lagd över två korsande fasces vilande på eklöv. Broderat i gult, svart och blått garn. Se bild 5.

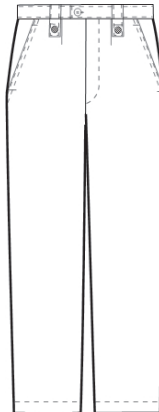
Bild 5

<i>Företagsblem</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Företagsblem	10 mm nedanför ärm- blem ska, i före- kommande fall, bevak- ningsföretagets och/el- ler uppdragsgivarens namn eller logotyp fin- nas. Valfria färger. Inga andra blem är tillåtna.	Maximalt mått av 90 x 45 mm.

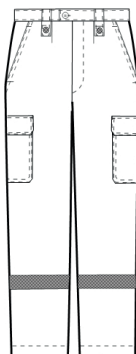
<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Byxa	Får bäras vid all tjänst- göring.	Blå. Rak klassisk byxa. Byxan får vara försedd med hällor och ben- fickor i valfri utform- ning. Se bild 6.

Bild 6

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Byxa	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå. Rak byxa. Reflexband 50 mm breda ska finnas 200 mm från fällens nederkant. Byxan får vara försedd med hällor och benfickor i valfri utformning. Får vara försedda med s.k. snörlås i nederkant. Se bild 7.

Bild 7

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Bälte	Får bäras vid all tjänstgöring.	Svart med svarta bär-anordningar.
Halsduk	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå.
Handskar	Får bäras vid all tjänstgöring.	Svarta. Handskar som ger extra skydd mot stick- och skärskador får bäras. Handskar får inte vara förstärkta över knogarna el. dyl.

Jacka	Får bäras vid all tjänstgöring.	<p>Blå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. Reflexband 50 mm breda ska finnas 50 mm från fäl-lens nederkant både på ärm och på bål. Place-ring av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckning och ärmblem.</p> <p>Krage av valfritt snitt. Jackan måste som minimum nå ned till höften men får inte vara längre än till precis nedanför knäet. Huva får finnas och får vara avtagbar.</p> <p>Se bild 8 och 9.</p> <p>Jackan får ha löstagbara ärmar och då bäras som väst ovanför föreskriven skjorta eller föreskriven tröja med ärmblem.</p>
-------	---------------------------------	--

Bild 8

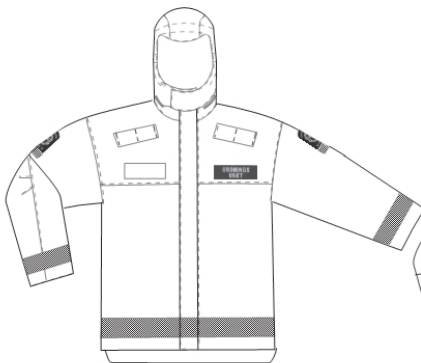
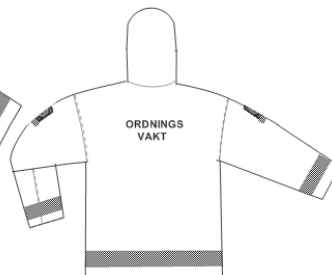
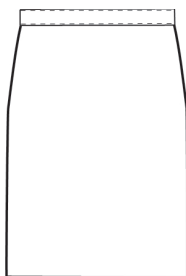

Bild 9

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Kjol	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå. Ska sträcka sig nedanför knäet. Eventuella fickor och hållor placeras på valfritt sätt. Se bild 10.

Bild 10

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Kostym	Får bäras vid all tjänstgöring. Kostymväst får bäras tillsammans med kostym eller som yttersta plagg utanpå föreskriven skjorta i kombination med slips.	Blå kavaj med fast monterade ärmemblem, kostymemblem, funktionsbeteckning och namnhållare. Blå kostymväst med fast monterade kostymemblem, funktionsbeteckning och namnhållare. Kostymväst får innehålla skyddsväst. Placering av fickor på kavaj och väst får inte påverka placering av funktionsbeteckningar. Blå byxa, rak med eller utan benfickor.

Kängor	Får bäras vid all tjänstgöring. Skaft får endast synas vid bärande av föreskriven overall.	Svarta.
Livrem	Får bäras vid all tjänstgöring.	Svart.

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Huvudbonad, generella regler.	Ska bäras vid all tjänstgöring utomhus Får vid behov bäras till kostym. Ska alltid bäras vid idrottsevenemang och bevakning i kollektivtrafik utom då hjälm används.	Alternativ se bild 11, 12, 12 b och 13

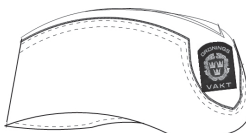
<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Huvudbonad		Blå, kepsmodell. Ska vara försedd med mössemblem. Se bild 11.

Bild 11

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Mössa		Blå, båtmössa. Ska vara försedd med mössemblem och gult fyrkantssnöre. Se bild 12.

Bild 12

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Mössa		Blå, virkad eller stickad mössa. Ska vara försedd med mössemblem. Se bild 12 b.

Bild 12 b

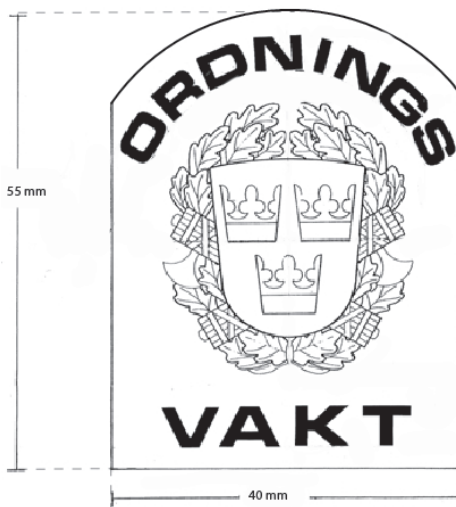
<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Mössa, vinter	.	Blå, kepsmodell. Ska vara försedd med mössemblem. Får vara fodrad. Se bild 13.

Bild 13

<i>Tjänstetecken</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Mössemblem av tyg	Mössemblemet ska vara fast monterat rakt fram på mössan.	ORDNINGSVAKT, rektangulärt märke med böjd övre kant på svart botten bestående av en sköld med lilla riksvapnet lagd över två korsande fasces vilande på eklöv. Höjd 55 mm, bredd 40 mm. Ovanför skölden texten ORDNINGS och under skölden texten VAKT med gul text. Broderat i gult, svart och blått garn. Se bild 14.

Bild 14

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Overall	Får bäras vid all tjänstgöring.	<p>Blå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare.</p> <p>Reflexband 50 mm breda ska finnas på varje ärm 50 mm från fällens nederkant.</p> <p>Motsvarande reflexband ska finnas 200 mm från byxfällens nederkant. Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckningar. Får vara försedd med benfickor och s.k. snörlås. Får vara försedd med stretchmaterial i mörkblå eller svart färg diagonalt över ländrygg. Huva får finnas och får vara avtagbar.</p> <p>Se bild 15 och 16.</p>

Bild 15

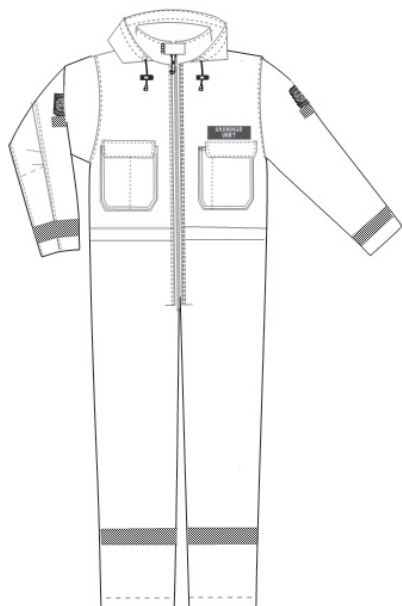
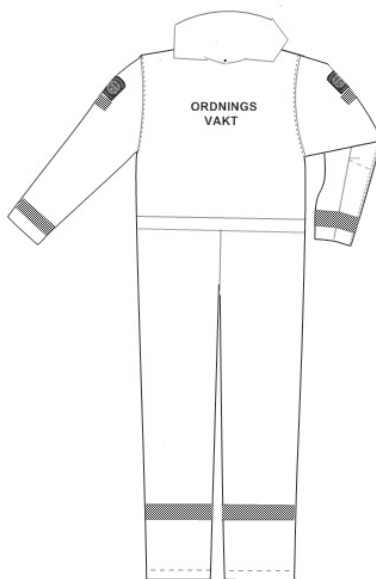

Bild 16

PMFS 2017:12

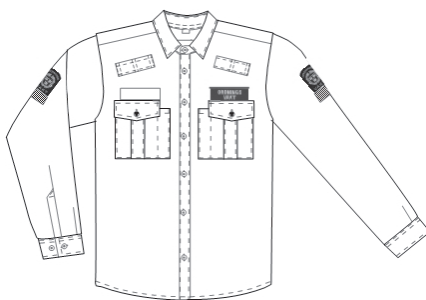
<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Skjorta, kortärmad	Får bäras vid all tjänstgöring. Skjortan får bäras med översta knappen uppknäppt, dock ej i kombination med kostym.	Ljusblå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckning. Se bild 17.

Bild 17

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Skjorta, långärmad	Får bäras vid all tjänstgöring tillsammans med slips.	Ljusblå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckning. Se bild 18.

Bild 18

Uniformsplagg	Bärandeföreskrift	Beskrivning
Skor	Får bäras vid all tjänstgöring.	Svarta. Högst 5 cm klack.
Slips	Får bäras i kombination med skjorta.	Blå. Ska vara försedd med säkerhetslösning för att minska strypningsrisk.
Slipshållare	Får bäras i kombination med slips.	Guldfärgad. Tillåtna dekorationer är lilla riksvapnet eller anställningsföretagets logotyp, maximalt mått 60 x 10 mm.
Strumpor	Ska bäras vid all tjänstgöring.	Enfärgade svarta eller mörkblå. Ska täcka anklarna.
Strumpbyxor	Ska bäras till kjol.	Hudfärgade.
Stövlar, gummi	Får bäras vid behov.	Svarta.
Stövlar	Får bäras i kombination med kjol.	Enfärgade svarta. Får ha högst 5 cm klack och ska ej vara högre än till knäet.

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Tröja, O-ringad	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. Rund halsringning. Kragen får vara av polotyp och får ha dragkedja. Slätstickad tröja med förstärkningar i vävt material på axlar och armbågar. Får även vara av s.k. funktionsmaterial. Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckning. Se bild 19.

Bild 19

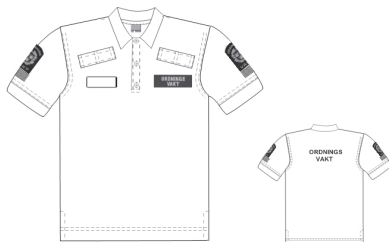
<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Tröja, V-ringad	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. V-ringad halsringning. Får ha dragkedja. Slätstickad tröja med förstärkningar i vävt material på axlar och armbågar. Får även vara av s.k. funktionsmaterial. Placering av fickor får inte påverka placering av funktionsbeteckning. Se bild 20.

Bild 20

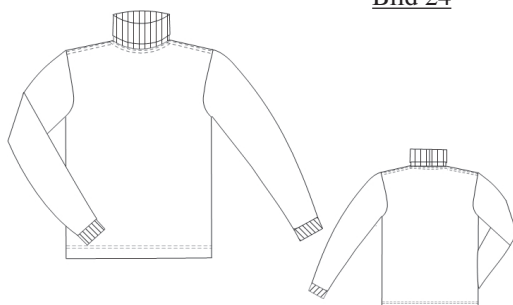

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Tröja, piké, kort- eller långärmad.	Får bäras vid all tjänstgöring.	Blå. Fast monterade ärmblem, funktionsbeteckning och namnhållare. Trikåtröja med stickad krage. Får även vara av s.k. funktionsmaterial. Se bild 21 och 22.

Bild 21Bild 22

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Tröja, polo	Får bäras vid all tjänstgöring, dock ej som yttersta plagg. Får ej bäras i synlig kombination med kortämd skjorta eller pikétröja.	Blå. Slätstickad med dubbelvikt krage. Får även vara i s.k. funktionsmaterial samt ha dragkedja. Se bild 23 och 24.

Bild 23Bild 24

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Tröja, T-shirt	Får bäras vid all tjänstgöring, dock ej som yttersta plagg.	Blå. Se bild 25.

Bild 25

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Varselväst lång	Får bäras vid all tjänstgöring. Om tjänstgöring kräver synlighet enligt EN 471 klass 2 ska västen vara utformad enligt 3 och 4. Får innehålla skyddsväst.	Fluorescerande gul väst med reflexer. ORDNINGSVAKT tryckt i reflekterande material på blå botten fram- och baktill på plagget. Se bild 26 och 27. Västen får även förses med text ”ARBETSLEDARE” eller ”GRUPPLEDARE”,

Bild 26

Bild 27

Varselväst kort	<p>Får bäras vid all tjänstgöring. Om tjänstgöring inte kräver synlighet enligt EN 471 klass 2 får midjekort väst enligt klass 1 bäras.</p> <p>Får innehålla skyddsväst.</p>	<p>Fluorescerande gul väst med reflexer. ORDNINGSVAKT tryckt i reflekterande material på blå botten fram- och baktill på plagget. Se bild 28 och 29 Västen får även förses med text "ARBETSLEDARE" eller "GRUPPLEDARE",</p>
-----------------	--	---

Bild 28

Bild 29

<i>Uniformsplagg</i>	<i>Bärandeföreskrift</i>	<i>Beskrivning</i>
Varseljacketta	<p>Får bäras vid all tjänstgöring. Ska bäras vid tjänstgöring som kräver synlighet enligt EN 471 klass 3 (exempelvis trafiksituationer och på spårområde) eller vid enskilda tillfällen då Polismyndigheten gett order om att varseljacketta ska bäras.</p> <p>Får innehålla skyddsväst.</p>	<p>Fast monterade ärm- emblem. Fluorescerande gul väst med reflexer. ORDNINGSVAKT tryckt i reflekterande material på blå botten fram- och baktill på plagget. Se bild 30 och 31 Västen får även förses med text "ARBETSLEDARE" eller "GRUPPLEDARE",</p>

Bild 30

Bild 31

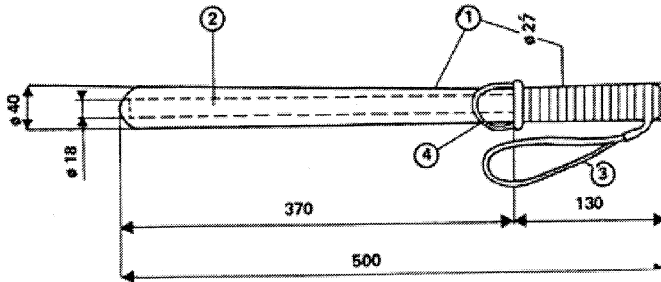
Batonger som får bäras av ordningsvakt

Batonger som uppfyller kraven i avsnitt 1 och 2 får bäras av ordningsvakt som genomgått föreskriven utbildning för detta.

1. Teknisk beskrivning av gummibatong för ordningsvakt

Ordningsvakt får när han eller hon tjänstgör endast bära och använda gummibatong med följande egenskaper.

Färg: svart.

Material:

1. Gummi – homogent utan blåsor

för handtaget: svart yt- eller genomfärgat naturgummi hårdhetsgrad 70–75 grader IRH

för övrigt: svart naturgummi, hårdhetsgrad ca 60 grader IRH.

2. Stålrör, härdat: SIS 142225, 18 dy X 1 mm.

Stålröret ska vara koncentriskt belagt med gummi på sådant sätt att en jämn tjockleksökning erhålls från handtaget till batongens spets. Vid handtaget ska gummitjockleken vara minst 4 mm (från stålröret) och vid batongens tjockaste del minst 10 mm.

3. Handrem av nylonband.

4. Bärbygel av rostfritt stål 18/8.

5. Uniformsknapp av förgylld metall med horisontellt gående räfflor på konvex mätterad botten med upphöjd polerad kant.

2. Teknisk beskrivning av expanderbar batong för ordningsvakt

Ordningsvakt får när han eller hon tjänstgör endast bära och använda expanderbar batong med följande egenskaper.

Batongen ska

- vara tillverkad av stål,
- vara högst 26 tum i utfällt läge,
- ha svart ytbeläggning,
- inte ha en konstruktion som kan orsaka oavsiktliga personsador,

PMFS 2017:12

- kunna användas utan att driftstörningar uppstår eller att batongen eller dess ingående delar börjar rosta,
- vara användarvänlig och ha en greppyta som är tillverkad i ett halksäkert material,
- ha en greppyta (gummimaterial eller dylikt) som är fastsatt på sådant sätt att det inte kan glida eller lossna utan användande av verktyg,
- vara konstruerad på sådant sätt att den håller sig kvar i infällt respektive utfällt läge när så krävs, och
- kunna motstå skador som kan uppstå om batongen tappas från cirka 1 meters höjd vid upprepade tillfällen i hårt underlag.

